

Sex på Kärleksakuten

Kärleksakuten drivs av läkarstudenter och finns på alla orter med läkarutbildning i Sverige. Huvuduppgiften är att prata med ungdomar om sex och samlevnad, men på köpet får medlemmarna också mer utbildning och bättre kunskaper i ämnet än sina kollegor.

Ingemo Orstadius, Frilansjournalist

Det är uttryckning på Bergsjöskolan i Göteborg. Stina Henman delar ut t-shirts med Kärleksakutens logga på och Helena Sundqvist fyller frågelådan med kondomer. Sedan bär det av till åttornas klassrum, där ett tjugotal elever väntar.

–Vi är här för att snacka med er om sex, kärlek och känslor, säger Helena och kommer överens med klassen om vilka regler som ska gälla under lektionen.

Mobilerna ska vara avstängda och alla får säga sin mening utan att bli avbrutna. Man får gärna vara personlig, men inte privat. För att stämningen i klassrummet ska lättas upp, kör uttryckarna en liten lek och alla deltar med liv och lust. Sen går Stina igenom förmiddagens schema och Helena visar frågelådan, samtidigt som hon delar ut lappar.

–Ni kan skriva under tiden. Fråga om precis vad som helst, till exempel om hur något ser ut eller hur det kan kännas, säger hon.

Ovanlig anatomilektion

Vad ska det kvinnliga könsorganet kallas under lektionen? Stina ber om förslag och de mest vanliga som vagina, fitta och slida dyker upp, men också ord som fjärlil och snippa. Det blir omröstning och mus vinner.

–Nu ska jag rita upp musen som den ser ut på en tjej som ligger hos gynekologen, säger Stina.

Samtidigt som hon ritar venusberget, förklarar hon pubeshårets funktion. Förklarar att man gör som man vill med rakning, men att man ska vara försiktig om man rakar sig och använda en ren rakhyvel.

Under tiden gör Helena en lista på tavlan med ord som svällkroppar, kåt och erogen zon. När Stina har kommit fram till klitoris är det dödyst i klassrummet.

–Här finns det väldigt mycket känsel, säger hon och berättar om onani. Vi vill tipsa er: Kör! Det är jättebra att veta hur man själv fungerar.

Efter en halvtimme är intresset i klassen på topp. Ingen fnissar och alla lyssnar noga när Stina avlivar myten om mödomshinnan.

–Det är bara ett litet slemhinneveck. Man

kan omöjligt se om en tjej haft sex eller inte, försäkrar hon eleverna.

Med ett böjt pekfinger i luften gör hon en "komsikoms-rörelse" som visar hur man kan hitta g-punkten och uppmanar sedan eleverna att träna själva. Hon berättar också om analsex och betonar hur viktigt det är att aldrig göra något som inte båda vill.

–Är det något ni undrar över nu? Skriv en lapp, uppmanar Helena, innan hon går igenom killarnas anatomi på liknande sätt.

Värderingsövningar som engagerar

På rasten bläddrar Stina och Helena i Kärleksakutens pärm. De ska välja några värderingsövningar, vars syfte är att få eleverna att tänka efter och våga ta ställning. En av övningarna gäller huruvida man ser olika på killar och tjejer som har sex.

–Ja, det finns en oskriven regel, säger en flicka i klassen. Tjejer som har sex med många är slampiga, men killar är coola.

–Nej, att en tjej har sex med många betyder inte att hon är en hora, säger en kille.

De flesta verkar dock tycka att det är mer okej för en kille att ha sex med många och Helena frågar varför det är så. En vild diskussion startar där alla pratar rakt ut i luften.

–Ni har så himla bra tankar, därför måste ni lyssna på varandra nu, säger Helena.

Stort intresse för femidom

Det sista momentet under uttryckningen är STI-prevention (sexually transmitted infections). Klassen delas in i grupper för en tävling om könssjukdomar och preventivmedel. Det här är ett område som eleverna behärskar och de ställer många spontana frågor. Helena uppmanar dem att testa sig på ungdomsmottagningen om de haft oskyddat sex, eftersom de flesta sjukdomarna inte ger några symptom.

Innan det är dags för utvärdering och frågelåda hinner Helena visa en femidom och nu haglar frågorna: Hur ska man dra ut den? Finns det olika storlekar? Kan man använda den ihop med gummi?

Efter lektionens slut stämmer uttryckarna av med klassföreståndarna.

–Tyvärr hann vi knappt ta upp homosexualitet och vi glömde dela ut kondomerna, säger Helena.

Hon tycker att Kärleksakuten kompletterar skolans undervisning. Biologilärarna gör inget dåligt jobb, men ämnet är väldigt laddat.

–Eleverna uppfattar oss som experter och det ger oss ett stort ansvar. Om vi inte kan svara här, måste vi återkomma per mejl.

Fördelarna med Kärleksakutens besök är många. Uttryckarna är unga, kunniga och intresserade av frågor som rör sex. Eftersom de kommer utifrån blir det lättare för eleverna att prata om känsliga saker.

Kärleksakuten ger extra kunskaper

Helena och Stina går fjärde terminen på läkarprogrammet. De delar på jobbet som samordnare i Göteborg och har varit aktiva i Kärleksakuten sedan de började plugga. Stina inspirerades av klasskompisarna att börja, medan Helena länge velat engagera sig för unga människor.

–Här får jag chansen att vara som en storsyster för ungdomarna; någon som de kan lita på och prata med om viktiga saker. Visst tar det lite tid, men det är det värt. Jag får ut så mycket av det, säger hon.

Ett annat skäl till att vara med är att uttryckarna får regelbunden utbildning i sexologi av proffs och träning i att prata om sex och känslor.

–När vi är ute på praktik är vi bättre förberedda på känsliga samtal. Det kan exempelvis gälla hur potensen påverkas av en viss medicin. Många läkare undviker att prata om det och patienten vågar inte fråga. Jag märker att jag har stor nytta av att vara med i Kärleksakuten, säger Stina.

Det är inget krav, men flesta i Kärleksakuten gör uttryckningar några gånger per år.

–Man måste gilla att utsätta sig för tuffa saker och det är bra att vara två, säger Helena och Stina håller med.

–Jag blir mer och mer taggad för varje gång jag är ute, säger hon. ■